

מידענית 42

המידענית הפעם מוקדשת לחברתנו היקרה – רחל פיין ז"ל.

רחל פיין – 7.1944 – 12.2023

"אני אופטימית חסרת תקנה"

רחל נולדה ב 3.7.1944, בת בכורה לשרה ויוסף מנחם. היא גרה בבית התינוקות והוריה גרו באוהל. יוסף בכלל היה בבריגדה כשנולדה. כשחזר, הרבה לספר לה על חוויותיו ממצרים – קהיר, הספינקס, הפירמידות. וסיפורים מצחיקים על הצבא של האנגלים.

לאחר מספר שנים נולד משה, אחיה הצעיר, אבל בין לבין המשפחה גם אימצה שני בנים, כפי שהיה נהוג אז – מיכאל רייק ושלמה אלטמן, ובהמשך את לין.

רחל מספרת - "במשפחה שלנו תמיד היו אורחים רבים ומאומצים קיבוציים שונים. ילדי חוץ, מתנדבים, חברי חברות נוער וגרעינים."

בגיל ארבע פונתה עם כל ילדי מענית לכרכור, בעקבות המלחמה. כשהסתיימו הקרבות, חזרו למענית ונוצרה קבוצת סער. "היינו סוערים, בעיקר בלילות, אז קראו לנו סער."

בכיתה ז עברו למבואות עירון, ויחד עם ילדי עין שמר, נוצרה קבוצת **שדה**. אחרי הלימודים, היו עסוקים בתנועת הנוער – השומר הצעיר. עם סיום בית הספר יצאה רחל לשנת שרות, בקן השומר הצעיר בחולון. שם הדריכה בני נוער וגם עבדה במשמר לילדים, העיתון לילדי מפם.

בשנת 1963 התגיסה לצבא ושירתה כקצינה. כשהשתחררה הלכה ללמוד פיסיותרפיה.

הנה דברים שאמרה, כשהדליקה משואה בערב חג העצמאות במענית -

"נולדתי לאמא שמטפלת באנשים – שרה מנחם, שהייתה חובשת קרבית בקיבוץ, ובהמשך אחות טיפת חלב בג'אסר א זרקא ובכפר קרע. ביקרתי את אמא שלי הרבה פעמים במרפאה בכפר. ראיתי כמה אהבה היא מקבלת מהאנשים. היא השתתפה בכל השמחות שלהם, מחתונה ועד לידה. חיפשתי איך לחבר בין אהבתי להתעמלות, לבין הרצון לטפל באנשים, שירשתי מאמא שלי, וככה הגעתי לפיסיותרפיה. עבדתי במקצוע 35 שנה, וגם היום, בפנסיה, אני ממשיכה עם התעמלות לנשים ולקשישים."

כשסיימה את לימודיה ויצאה להתמחות בירושלים, הכירה את איציק, וכעבור שנה התחתנו. אחרי טיול באירופה חזרו למענית. רחל ואיציק פיין הקימו משפחה נהדרת עם חמישה ילדים – שרית, עתר, דור, חגי וסיגל. והיום יש להם כבר 13 נכדים ונכדות. רחל המשיכה את המסורת וגם היא אירחה ואימצה בני ובנות נוער – עשירה כרמלי, אילן זהב ואיתן שמואל.

משהו חשוב על האימהות שלה - רחל הפגינה נגד שהיית צהל בלבנון, כשדור שירת שם. וכך אמרה – "לדור יש מחויבות כלפי השירות הצבאי שלו. לי יש מחויבות **כלפי עצמי כאמא**. מרגישה שצריך לפעול בנידון, לעורר חשיבה ולצאת משם. אנחנו קבוצה של 5-10 נשים. מתנועת "ארבע אימהות" וסתם אימהות..."

תחילה עבדה רחל כפיסיותרפיסטית במענית, אבל אחרי 12 שנה החליטה לצאת לעבוד בחוץ, ועברה לעבוד בהלל יפה. כשהתחילה לעבוד ביחידת הפיסיותרפיה בהלל יפה, ממש פרוחה, ומאוד אהבה את המקום, שגם העריך את עבודתה. כל זאת יחד עם הקושי לנסוע כל יום, ולעשות כונויות. היא קיבלה פרס עובדת מצטיינת בהלל יפה, בטקס מרגש.

במשך השנים, בין הלידות והפיסיותרפיה, רחל הייתה מאד פעילה בוועדות השונות בקיבוץ. וגם עבדה בבתי ילדים ובגלע"ם.

פעמיים הכה הסרטן במשפחה. פעם ראשונה הופיע אצל איציק במופע חזק, קשה ונחרץ. איציק נאבק במחלה אבל הוכרע ונפטר. בפעם השנייה רחל היא זו שחלתה. היא התמודדה בגבורה וניצחה. – "תזכרו - הגוף בנוי ככה שאנחנו צריכים לזוז. מה שלא זז, מתנוון ומת. ניצחתי את הסרטן כי אני מחייה את הגוף שלי כל יום. אין ברירה."

כשהבריאה מהמחלה וחזרה לתפקוד מלא, נראה היה שרחל נולדה מחדש. כאילו היא מודעת להזדמנות הנוספת שניתנה לה, והיא כאן כדי לחיות ולחיות ולחיות. ככה חווינו אותה כשעברה מולנו עם הקלנועית, וחיוך על פניה. רחל אהבה את הטבע של מענית. הייתה מטיילת בכל הזדמנות, כשבידה שקית ניילון לאסוף את האשפה שהתפזרה ביער. הייתה ממלאת שקית בלכלוכים, ובכך עשתה את המקום לנקי ומזמין לטייל בו עד השבת הבאה. לאחר מותו של איציק, הכירה את יגאל. המפגש עימו פתח לה פרק חדש בחייה. הייתה מאושרת. טיילה, ראתה הצגות בתל אביב. למדה במילוא. יגאל מאוד אהב אותה ותמך בה. היחסים עם אחיה משה ומזל רעייתו היו מאוד קרובים והם מאוד כיבדו האחת את השני. בחוג המתעמלות שהדריכה, חלק בלתי נפרד מהתרגילים הייתה הרכילות המקומית במענית. חלק מהמשתתפות הוסיפו על מצב בריאותן והיא ידעה להנחות ולהוביל במילה טובה ועידוד.

שני ערכים מרכזיים הובילו אותה בחייה – **טיפול באנשים**, שירשה מאמא שלה, ו**אחוות עמים** שירשה משני הוריה. יוסף שכראש מועצה היה מאד מעורב ביישובים הערבים השכנים, ושרה שהשקיעה את כולה במרפאה בכפר קרע. רחל התלוותה אליהם בעבודתם וינקה את החברות בין שני העמים. כשנשאלה על אמא שלה, מה היא הייתה רוצה להגיד אם הייתה כאן היום, אמרה רחל – "שחילונים ודתיים יכולים לחיות ביחד בשלום. גם יהודים וערבים. ככה היא חיה עם אחיה הדתיים ועם הערבים בכפר קרע. היא דיברה הרבה על אחוות עמים וקבלת האחר."

והוסיפה - אני אופטימית חסרת תקנה. איציק ז"ל היה תמיד פסימי ואמר לי כל פעם – "תראי שיהיה יותר רע." ונראה שהוא צדק....

תודה רחל, על כל הטיפולים והערכים והאופטימיות שנתת לעולם. למשפחה הגדולה והטובה – קבלו את תנחומינו. יהי זכרה ברוך.

הספד קיבוצי - נילי

דברים שהוסיפה, חברתה לקבוצת שדה, עדה גבע מעין שמר –

עדיין קשה לי להפוך את הראש מאדם יקר שאת מדברת אליו לאדם יקר שאת מדברת עליו. אני יכולה להגיד שהייתה לה נוכחות חזקה ובד בבד צנועה, נוכחות יפה, חכמה, טובת לב ומסבירת פנים. שהייתה לה דעה ברורה אבל היא גם ידעה להקשיב, שאימצה בלב חם למשפחתה צעירים (כמו שהוריה עשו והורישו לה את החום וטוב הלב), ובמילוא נתגלה פתאום כמה היא יצירתית (מה שלא קל היה לזהות בגלל שהייתה סגורה ושמרה על פרטיותה). לא שמעתי אותה מעולם מתנשאת או מדברת סרה באנשים, ומגיל הנעורים אוכל להעיד שלא הייתה שייכת לחבורת המציקים למישהו, אלא ההפך הגמור. וגם - יכולת לסמוך עליה שהיא לוקחת משהו, הוא יעשה היטב. והיא הייתה אדם סקרן ולא מתעסק עם ענייני אחרים, זה משהו שתמיד מושך את ליבי.

אמא רחל

אדם הוא תבנית נוף מולדתו, ואת נוצקת בתבנית רגבי הקיבוץ. אישה ללא פחד, קשוחה ויפה.

הקמת עם אבא איציק משפחה נהדרת. אבא רצה להקים נבחרת כדורסל, הסתפקתם בחמישייה הפותחת. אליהם הצטרפו במהלך השנים אחים ואחיות מאומצים, שנקשרו אליכם באהבה.

נולדת וגדלת בקיבוץ ובו גם בחרת לגדל אותנו הילדים.

פעם אמרת לי שלך היה טוב בבית הילדים ולכן בחרת לגדל כך גם אותנו הילדים.

כשהיינו ילדים בבית הילדים, היה צריך להבדיל בין נעלי הבית של כל ילד וילדה. הפתרון היה שכל אמא תרקום על נעלי הבית וככה הבדלנו בין הזוגות. אני זוכרת שחשבתי שנעלי הבית שלי הכי יפות ומיוחדות.

אף פעם לא אמרתי לך תודה על זה. תודה אמא.

אהבת מאוד את חדר האוכל הקיבוצי ומעולם לא למדת לבשל. בשבילנו, פסגת הקולינריה הייתה כבד עוף וצ'יפס. עכשיו אנחנו גדולים ולמדנו לבשל, אבל בשבילי עדיין פסגת הקולינריה זה כבד וצ'יפס וקינלי כמובן.

במקווה, יום לפני החתונה שלי עם יובל, נשאתי תפילה שתמצאי שותף חדש לחיים. שמחנו כולנו שפגשת את יגאל. תודה שהכנסת אותנו לחייך ולחיינו. הוא סבא של הילדים שלנו ואנחנו אוהבים אותו מאוד.

תודה אמא שיצרת עבורנו משפחה חמה אוהבת. את תמשיכי להיות נוכחת בחיינו תמיד.

אוהבת, עתר

מישהו דואג לי שם למעלה

רחל מהקיבוץ, אבא עירוני. משער שהחוויה המעצבת של שניהם, אובדן בן/בת זוג באמצע החיים מספקת פתיחה לא רעה לשיחה בהתחלת קשר. יש משהו אמביוולנטי כילד, גם כשאתה בן 30 פלוס, כשלאבא שלך יש בת זוג חדשה. מצד אחד בראש אתה מבין שזה טוב, מצד שני לוקח קצת זמן להפנים. רחל הייתה רחל. היא לא הייתה אמא שלי ולא התיימרה. היא מעניין לשוחח איתה. היא ידעה מה היא רוצה עבורה ועבור אבא, הלכה על זה בדרכה והיה להם טוב. ענת, יעל ואני הערכנו את זה. ראינו שלאבא טוב. הייתה לנו שלוה.

אני לא אדם דתי, אבל כן מאמין בהמשכיות. המשפט "נוח או נוחי על משכבך בשלום" אינו מתאים לכולם. לי לדוגמה זה ממש סבבה (אם כי לא ממרה), אבל לא נראה לי שרחל מהטיפוסים שהולכים לנוח... מניח שתהיה סגירת מעגל מרגשת עם איציק, כמה בני משפחה ובני קיבוץ. שיחה עם אמא שלי על אבא, למרות שחושב ששתיהן לא היו רכלניות גדולות, ואח"כ בטח יהיה כבר סדר יום מלא.

יש שיר של אהוד מנור ששרה יהודית רביץ: "מישהו דואג לי שם למעלה". לכל השבט של רחל: הנכדים, הילדים, בני משפחה, אבא. (על הדרך, מכיוון שלא זיק, מכניס את ענת, יעל ואתותי). נדמה לי שהצטרפה "ללמעלה" מישהי שאפשר לפנות אליה כשצריך לסדר דברים. אני גם די סומך שתדאג.

- אמיר (הבן של יגאל)

סבתא רחל

זה מרגיש כמו איזה חלום מחר שתכף נתעורר ממנו. זה הרי לא הגיוני. כי סבתא, את סבתא של תמיד, קבועה, נצחית. בשקט שלך סבתא, ביציבות ובכח ובקבלה המוחלטת. הבית שלך שהוא של כולנו- אפשרת למשפחה לצמוח. "משפחה פיין" Everything is Fine זו הקבוצה שלנו, זה פשוט ככה.

לרדת מהאוטו, להתקרב לעץ הפיטנגו בשביל הגישה ולהיות שמח. ערימה של ילדים, שולחן ארוך מאד, מאד. חיבוק חזק עם יד אחת, כזה מהצד, מלא אהבה ואכפתיות, רעש ובלגן, וצחוק, מלא צחוק. סבתוש, כמה זכרונות! ולא הוגן שהם זכרונות עכשיו.

קייטנת סבתא בקיץ - יצירה ואפייה. ואת אפילו כבר הכנת כובעים של שף. הלוך ושוב עם הבימבות בשביל. עושים מלא רעש, מגש של ירקות מיני במיוחד בשביל אמיר, צלחת ענקית עם פומלה מפורקת. בריכה בקיץ, שקית מלאה בגלידות קסטה, אמבטיה בגיגית האדומה... עוף של סבתא, מגולגלים ועוגיות תמרים. פיטנגו, שמלכלך את השביל, עוד סיבוב בקלנועית, ערמה של ילדים. ומנטוס ביציאה, ואת סבתא עומדת ומנופפת, נפרדת.

עכשיו אנחנו נפרדים לתמיד ?? אי אפשר לחשוב על זה כאילו זה בעבר, כאילו נגמר. כאילו את כבר לא תהיי אבל גם קשה ממש ולא ברור איך ממשיכים את כל זה בלעדיך. אנחנו אוהבים אותך סבתא ומתגעגעים כבר מאד מאד

הנכדים והנכדות

עיני אעצום והריני אתכם

קשה וכואבת הייתה הבשורה שנחתה עלינו כה בפתאומיות. רק בשבת האחרונה דברנו כהרגלנו שנים רבות. שואלים ומתעניינים מה קורה ואיך הולך. מה חדש ואיך הבריאות? קשה לעכל שמעכשיו אצטרך לדבר על רחל בלשון עבר. רחל מאוד נוכחת וקיימת, אף שהנה זה עתה ירדה אלי קבר, בבית העלמין של קיבוץ מענית, בו טמונים הוריה שרה ויוסף ובעלה איציק, וחברי הקיבוץ החלוצים שתקעו יתד בקרקע סלעית חשופה לשמש יוקדת ורוחות סערה. בנו בתים ושתלו גינות ועצים.

זו זכות להיטמן כאן לאחר שהשלמת את משימות חיך. הקמת משפחה ענפה. ידעת עצב ופרדות קשות מיקיריך. זכית לראות את משפחתך תמיד גדלה ומתרחבת. זכית להוקרה והערכה בעבודתך בתחום הבריאות ותרומה לקהילה.

היה לרחל סרגל ערכים של ישרה, כנות ומקצועיות. כמובן זכית לכתף טובה, חמה ואוהבת של יגאל בן זוגך בשנים האחרונות. האהוב והיקר באדם. משפחה ברוב המקרים לא בוחרים אלא בנסיבות יוצאות דופן. שבעים שנים בקרוב, הם מבחן של קרבה וחברות משפחתית שאין למעלה ממנה. הזמן הוא המבחן. הנה באופן כל כך טבעי אנו כולנו רחל, משה, מיכאל ואנוכי שזורים יחדיו באופן לא מובן מאליו כבר שבעים שנה. אסיים עם קטע משיר מוכר, "שתלתם ניגונים" של פניה ברנשטיין -

כל הגה יתם וכל צליל יאלם
כי קולכם הרחוק כי יהום
עיני אעצום והריני איתכם
מעל לחשכת התהום.

תנוחי על משכבת בשלום אחותנו רחל היקרה.

שלמה אלטמן

יפה וחכמה

רחל היקרה. הגעתי (בעצם חזרתי) למענית בשנת 1950. ילד בן 8. משה עוד לא היה ואת שלמה הבאתי כמה שנים מאוחר יותר. רחל ילדה מדהימה, אולי בת 5, אימצה אותי מיד. גדלנו ביחד במשפחתם של יוסף ושרה מנחם. בית משפחה חם ומחבק! דבר שלא היה מובן מאליו בקיבוץ של אז. גדלנו בחברת הילדים ואז במוסד החינוכי בעין שמר. חיים שלמים.

היית יפה, חכמה ואוהבת. אחר הצהרים היינו הולכים להורים. מסורת שנשמרה במשך שנים. אני, משה, שלמה ואת. אלא שיוסף ושרה נעדרו פעמים רבות. בגלל שהיו בעבודה או בשליחות. ואז רחל מיד תפקדה בתור ה"אמא" והייתה מכינה את התה והעוגה המפורסמת של שרה. (השטרודל תפוחים).

נוחי בשלום, רחל אהובה שלנו. (משמיע שיר שאהבת "ניגונים").

מיכאל רייך.

רחל פיין אהובה

קשה ואפילו בלתי ניתן לעיכול ללוות אותך בדרכך האחרונה.

אתמול עוד ראיתך נכנסת לכיתה הלימוד שלנו במילוא וקיוויתי שחיוורונך הוא רק חולשה חולפת. לא יכולתי לתאר לעצמי שסוף חיך כאן בעולם הזה, יהיה מהיר כל כך.

אם זכרוני אינו מטעה אותי, שש שנים את לומדת איתי תנ"ך. רשמית אני המורה, אבל באמת היית מורתי לחיים של זקיפות קומה, אופטימיות, הנאה, פתיחות הלב ואהבה. למדנו יחד תהילים, המשכנו לנביאים, נשים בתנך, ספרי החכמה, והשנה, זו השנה השביעית שבה למדנו יחד את נבואות שיבת ציון. שש שנים רצופות, ורק שיעורים בודדים שבהם נעדרת. כמעט תמיד דואגת להודיע לי לפני כן שלא תבואי. שש שנים רצופות,

אפילו הקורונה לא קטעה את הרצף. היית מהלומדות שעברו בקלות לזום, והמשכת ללמוד גם בקורונה, גם במלחמה. שום דבר לא מנע ממך לבוא בשמחה ורעננות בימי שני, להתחיל בתנך ומשם להמשיך לאומנות. לפעמים הייתי יורדת איתך לסטודיו והיית מראה לי את היצירות שלך. "את רוצה לראות על מה אני עובדת עכשיו?", היית שואלת עם החיוך הנערי שלך, עם הקריצה השובבה. ואז היית מוציאה איזו תמונה משעשעת ושואלת אותי – "נכון שזה יפה?" ואני רק רוצה לברך אותי ואת כולם, שתמיד נדע להשתעשע כמוך, בחומרים, בצבעים, בדמיון. בחגיגה עם מה שיפה בחיים. "את מזהה מה זה?", היית בוחנת אותי, ובוחנת גם את היצירה שלך אם היא מספיק ברורה. או אם היא מספיק מתוחכמת. "זה מקפסולות של קפה", הפתעת אותי ונהנית לראות את ההפתעה. כמה שאני אתגעגע להנאות שלך.

לא ידעתי שהתאלמנת לפני שנים, לא ידעתי שנאבקת בסרטן, לא ידעתי הרבה מהכאב הזה. לא ידעתי שהיית פיזיותרפיסטית, אבל כל כך מתאים לך. פגשתי אותך אחרי כל זה וראיתי את האחיזה שלך בחיים, את הרצון שלך לשמוח, ואת הרצון שלך לגעת בעומק של הדברים.

ידעת לחיות גם עם הדברים הלא מובנים, לשתוק את הכאב של סימני השאלות, ולחתום את הדברים הלא פתורים במין אמירה מתנגנת "טוב, נקווה שיהיה טוב".

אני רוצה להודות לך על העיניים המקשיבות, החושבות על מה שנאמר. על הדיוקים, על ההערות, על הכנות בענווה ועדינות הצעת זווית אחרת, חלקת, אמרת שנראה לך כיוון אחר. ותמיד, באמת אני חושבת שתמיד, בוודאי בשנים האחרונות, ניגשת בסוף השיעור להיפרד, לפעמים בחיבוק, תמיד בתודה. כמעט תמיד נשארנו לשתף

במשהו שהשיעור הזכיר לך. לדבר עוד קצת. להקשיב עוד קצת. בימים כאלה שהעם שלנו מתמודד על היכולת לחיות ביחד, אני רוצה לנצור בליבי את היכולת של שתינו לתת מקום זו לזו, לכבד, להשמיע את הדעות, ולאהוב, כל כך לאהוב.

רחל אהובה, רק לפני שבועיים, אני חושבת, ניגשת אלי בתחילת השיעור וסיפרת לי על איתן שאימצתם, סיפרת לי בכאב שהוא ממש לא מרגיש טוב, ושקיבלת קישור לאמירת תהילים. אמרת לי שאת תתפללי במילים שלך, וביקשת אם אני מוכנה לומר תהילים לרפואתו. כמובן שהסכמתי. שלחת לי את הקישור לקבוצה שאומרת עליו תהילים, אבל אני לא הספקתי להתפלל, בסוף השיעור ניגשת אלי וסיפרת לי שקיבלת הודעה שהוא נפטר. שתינו עמדנו זו מול זו. היית מאוד מאוד עצובה. זו פעם ראשונה שראיתי אותך עצובה מבלי יכולת לומר את ה"טוב, ממשיכים". שתקת. כאבת. אהבת.

אתמול כשנסעתי הביתה התפללתי עלייך, כשהגעתי הביתה בכיתי ופתחתי ספר תהילים. אחר כך הבנתי שכבר בעצם, בכל הזמן הזה, כבר השבת את נשמתך לבורא העולם. אולי הכנת אותי לפני שבועיים. שדברים יכולים לקרות כל כך מהר.

שנה שעברה למדנו יחד את ספר קהלת, שעוסק הרבה בשאלת הקיום האנושי, ומסיים בתאור המוות, שבו הגוף שב אל העפר והרוח שבה אל האלוקים אשר נתנה. את רוחך הטובה השבת מידי יום שני, בשעה הקבועה שבה את כבר שנה שביעית, באה אל האלוקים, לומדת מספרי הקודש, מהרהרת בתכנים, פותחת את ליבך לחשוב מחדש, מסתקרנת, ונהנית ממשב הרוח. גם אתמול, למרות שכבר בבית לא הרגשת כל כך טוב, משהו בך דחף אותך לבוא. נכנסת באיחור, חיוורת, קצת מהססת. הספקת להיות דקות מעטות בשיעור, כהרגלתך, התיישבת מאחור, עם הרבה מרחב, צנועה, עצמאית, מהלכת בדרכך. היית דקות בודדת. משהו בפנים שלך היה אחר. לא הרגשת טוב, ואז יצאת, קראת לאתי לבוא איתך, וכשהרגשת קצת יותר טוב ביקשת ממנה שתחזור, שלא תפסיד את השיעור. אמרת לה שאת מרגישה יותר טוב. כמה שזה מאפיין אותך, רחל אהובה, עצמאית, מסתדרת, דואגת לאחרים שלא יפסידו, אופטימית שיהיה בסדר.

אתי נשארה איתך וקראה לעזרה. משם הכל קרה מהר מאוד, בשקט, בצניעות האופיינית לך, בלי שהרגשנו, אפילו לא ידענו, אנחנו המשכנו לקרוא בספרי הנבואה, לאחוז ברוח, ואת עלית בסערה השמימה. רחל אהובה שלנו, את חלק מהותי בחבורת הלימוד, חסרונך יורגש לכולם. הישיבה השקטה מאחור, עם הנוכחות המלאה. חסרונך יורגש לי, יחסר לי החיבוק שלך, המילים הטובות והמפרגנות שלך, החיוך השובב שלך, הסיפורים, האצילות, זקיפות הקומה, האופטימיות, האהבה, הפיוס עם החיים, התבונה, ההתמדה, והיצירתיות המתחדשת.

זו פרידה מהירה, אך אני מתנחמת בכך שלא סבלת, שלא נפגע כבודך, שהשבת את רוחך למרומים ביום ובמקום שבו אהבת להשיב את רוחך בלימוד התנך זו שנה שביעית.

רחל שלנו, לכי לאמא רחל, אם יוסף ובנימין, שמבכה על בניה וממאנת להנחם עד שישובו לגבולם. תבקשי עבור ישראל כולו שנדע להיות אחים טובים, ושנשוב כולנו לגבולנו. תתפללי על החיילים ועל החטופים, ועל כל המדינה הזו. נוחי בשלום על משכבתך רחל יקרה, תהא נשמתך צרורה בצרור החיים תחת כנפי השכינה, בגן עדן תהא מנוחתך, ותעמדי לגורלך בקץ הימים.

לימור שלמון, ז בטבת, תשפד. המורה לתנך ממילוא

שבת שלום. נילי

